ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ SIR GORDON SLYNN ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Στήν παροῦσα ὑπόθεση τό πρῶτο τμῆμα ἀστικῶν ὑποθέσεων τοῦ Tribunale τοῦ Μιλάνου ζητεῖ ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀποφανθεῖ ἐπί προδικαστικοῦ ἐρωτήματος ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ κανονισμοῦ 542/69 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 18ης Μαρτίου 1969 (ΟJ 1969, 125) ὅπως ἐτροποποιήθη μέ τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 1079/71 τοῦ Συμβουλίου (ΟJ 1971, 285). Ὁ κανονισμός 542/69, ὁ ὁποῖος ἀντικατεστάθη ἀπό τόν κανονισμό 222/77 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1976, (ΕΕ L 107 τῆς 18. 4. 1981, σ. 21), ἴσχυε κατά τήν κρίσιμη περίοδο.

Ὁ κανονισμός αὐτός καθιερώνει κοινοτικό καθεστώς διαμετακομίσεως ἐμπορευμάτων, τό ὁποῖο περιλαμβάνει τήν διαδικασία «ἐξωτερικῆς κοινοτικῆς διαμετακομίσεως» καί ἐκείνη τῆς «ἐσωτερικῆς κοινοτικῆς διαμετακομίσεως». Ἡ πρώτη ἀφορᾶ, μεταξύ τῶν ἄλλων καί τήν κυκλοφορία ἐμπορευμάτων πού δέν πληροῦν τούς ὅρους τῶν ἄρθρων 9 καί 10 τῆς συνθήκης ΕΟΚ (ἄρθρο 1 παράγραφος 2 περίπτωση α τοῦ κανονισμοῦ 542/69), π.χ. ἐμπορευμάτων καταγωγῆς τρίτων χωρῶν, τά ὁποῖα δέν ἐξετελωνίσθησαν ἀκόμη ἀπό τίς ἁρμόδιες τελωνειακές ἀρχές τοῦ Κράτους μέλους εἰσαγωγῆς. Αὐτή εἶναι ἡ κατάσταση πραγμάτων στήν παροῦσα ὑπόθεση.

Γιά τά ἐμπορεύματα ἐπί τῶν ὁποίων ἐφαρμόζεται ἡ διαδικασία τῆς ἐξωτερικῆς κοινοτικῆς διαμετακομίσεως ἀπαιτεῖται δήλωση ἐπί ἐντύπου Τ1, ἡ ὁποία συντάσσεται βάσει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ κανονισμοῦ 542/69. Ἡ ἐν λόγω δήλωση συμπληρώνεται καί ὑποβάλλεται εἰς τριπλοῦν στό τελωνεῖο ὅπου ἀρχίζει ἡ πράξη κοινοτικῆς διαμετακομίσεως («τελωνεῖο ἀναχωρήσεως»), τό ὁποῖο καί τήν καταχωρίζει. Τό ἕνα ἀντίτυπο τοῦ ἐντύπου φυλάσσεται, ἐνῶ τά ὑπόλοιπα δύο παραδίδονται στό πρόσωπο τό ὁποῖο ἐζήτησε τήν μεταφορά τῶν ἐμπορευμάτων καί τό ὁποῖο ὀφείλει νά μεριμνᾶ ὥστε τά δύο αὐτά ἀντίτυπα νά συνοδεύουν τά ἐμπορεύματα: ἀφοῦ τό τελωνεῖο στό ὁποῖο πρέπει νά ἐπαναπροσκομισθοῦν τά ἐμπορεύματα προκειμένου νά περατωθεῖ ἡ πράξη τῆς κοινοτικῆς διαμετακομίσεως («τελωνεῖο προορισμοῦ») λάβει τά ἐν λόγω ἀντίτυπα, ὀφείλει νά καταχωρίσει τίς λεπτομέρειες τῶν ἐλέγχων, νά κρατήσει ἕνα ἀντίτυπο καί νά ἀποστείλει τό τρίτο στό τελωνεῖο ἀναχωρήσεως (βλέπε ἄρθρα 1, 12, 17, 19 καί 26 τοῦ κανονισμοῦ).

«Γιά νά ἐξασφαλισθεῖ ἡ εἴσπραξη τῶν δασμῶν καί τῶν ἄλλων ἐπιβαρύνσεων, πού Κράτος μέλος θά ἐδικαιοῦτο νά ἀπαιτήσει γιά τά ἐμπορεύματα πού διέρχονται ἀπό τό ἔδαφός του κατά τήν διάρκεια τῆς κοινοτικῆς διαμετακομίσεως», τό πρόσωπο τό ὁποῖο ἐζήτησε τήν μεταφορά τῶν ἐμπορευμάτων ὀφείλει κανονικά νά παράσχει ἐγγύηση. Ἡ ἐγγύηση πρέπει — πλήν τῶν ἐξαιρέσεων πού δέν ἐνδιαφέρουν τήν παροῦσα ὑπόθεση — νά προσλαμβάνει ἕνα ἀπό τούς τύπους πού καθορίζονται στό παράρτημα τοῦ κανονισμοῦ καί νά παρέχεται ἀπό πρόσωπο πού εἶναι ἐγκατεστημένο στό ἐν λόγω Κράτος μέλος. Ὁ ἐγγυητής ὑποχρεοῦται εἰς ὁλόκληρον μέ τόν κυρίως ὑπόχρεο νά καταβάλλει τούς

1 — Μετάφραση ἀπό τά ἀγγλικά.

δασμούς καί τίς λοιπές έπιβαρύνσεις πού καθίστανται άπαιτητοί (άρθρα 27 καί 28).

Άρχικῶς τό άρθρο 35 τοῦ κανονισμοῦ 542/69 εἶχε ὡς ἑξῆς:

«Ὁ ἐγγυητής ἀπαλλάσσεται τῶν ὑποχρεώσεών του ἔναντι τῶν Κρατῶν μελῶν διά τοῦ ἐδάφους τῶν ὁποίων ἐπραγματοποιήθη ἡ πράξη κοινοτικῆς διαμετακομίσεως, ὅταν τό παραστατικό T 1 ἐξοφλεῖται στό τελωνεῖο ἀναχωρήσεως.»

Κανείς ὁρισμός τοῦ «ἐξοφλεῖται» δέν δίδεται, φαίνεται ὅμως ὅτι γίνεται ἀποδεκτό ὅτι συνίσταται στόν ἔλεγχο ἐκ μέρους ἑνός ὑπαλλήλου τοῦ τελωνείου ἀναχωρήσεως τοῦ ἀντιτύπου τοῦ ἐντύπου T 1 πού ἀποστέλλει τό τελωνεῖο προορισμοῦ, στήν ἐξακρίβωση ὅτι τά ἐμπορεύματα διεβιβάσθησαν σύμφωνα μέ τούς σχετικούς ὅρους καθώς καί στήν καταχώριση τοῦ γεγονότος αὐτοῦ σύμφωνα μέ τόν πλέον ἐνδεδειγμένο τρόπο.

Μέ τόν κανονισμό 1079/71 προσετέθη ἡ ἀκόλουθη δεύτερη παράγραφος:

«Ὅταν ὁ ἐγγυητής, ἐντός δώδεκα μηνῶν ἀπό τήν ἡμερομηνία καταχωρίσεως τῆς δηλώσεως T 1, δέν ἔχει εἰδοποιηθεῖ ἀπό τό τελωνεῖο ἀναχωρήσεως σχετικά μέ τήν μή ἐξόφληση τοῦ παραστατικοῦ T 1, ἀπαλλάσσεται ἐπίσης τῶν ὑποχρεώσεών του.»

Τό Tribunale διεπίστωσε ὅτι ἡ ἑταιρία «Alimentari Moltani di Ambrogio Paolo Molteni» μετέφερε ἀπό τίς ἰδιωτικές της ἀποθῆκες τελωνείου τρεῖς παρτίδες κατεψυγμένου βοείου κρέατος τήν 21 Νοεμβρίου 1975, τήν 21 Δεκεμβρίου 1975 καί τήν 2α Ἰανουαρίου 1976 ἀντιστοίχως. Γιά κάθε παρτίδα, ὡς προορισμός τῆς ὁποίας ἐδηλώθη ἡ Ἑλβετία, συνεπληρώθη καί κατεχωρίσθη τό σχετικό ἔντυπο T 1, ἐνῶ παρεσχέθη καί ἐγγύηση ἀπό τήν Società Italiana Cauzioni-Compagnia di Assicurazioni e Riassicurazioni SpA («SIC») μέ τό ἀπό 5 Μαΐου 1970 συμβόλαιο. Ἐν συνεχεία τό τελωνεῖο τοῦ Μιλάνου (τελωνεῖο ἀναχωρήσεως) ἔλαβε ἀπό τό τελωνεῖο Γενεύης (τελωνεῖο προορισμοῦ) τό τρίτο ἀντίτυπο τοῦ ἐντύπου T 1 σφραγισμένο ἀπό τό τελευταῖο, προοριζόμενο νά βεβαιώσει ὅτι τά ἐμπορεύματα ἔφθασαν στήν Ἑλβετία. Τά ἐν λόγω παραστατικά «ἐξωφλήθησαν» στίς 13 καί 30 Δεκεμβρίου 1975 καί στίς 21 Ἰανουαρίου 1976 ἀντιστοίχως. Μεταγενέστερες ὅμως ἔρευνες ἀπέδειξαν ὅτι οἱ εἰσαγωγές πού ὑποτίθεται ὅτι ἐπραγματοποιήθησαν στήν Ἑλβετία ἦταν εἰκονικές καί ὅτι τό κρέας παρέμεινε στήν Ἰταλία. Στίς 20 Ἰανουαρίου 1977 ἡ SIC εἰδοποιήθη σχετικά ἐνῶ στίς 6 Σεπτεμβρίου 1977 οἱ τελωνειακές ἀρχές τοῦ Μιλάνου ἀπήτησαν τήν πληρωμή τῶν δασμῶν πλέον τόκων καί ἐξόδων. Κατόπιν αὐτοῦ ἡ SIC προσέφυγε ἐνώπιον τοῦ Tribunale ἀμφισβητοῦσα τήν ἀνωτέρω αἴτηση πληρωμῆς καί ἰσχυριζομένη ὅτι, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ κανονισμοῦ 542/69, ἡ ἑταιρία ἀπηλλάγη τῶν ὑποχρεώσεών της, δεδομένου ὅτι ἐμεσολάβησε διάστημα μεγαλύτερο τῶν 12 μηνῶν ἀπό τήν ἡμερομηνία ἐξοφλήσεως τοῦ τελευταίου ἀπό τά 3 ἔντυπα T 1 ὡς τήν ἡμερομηνία τῆς εἰδοποιήσεως περί τῆς ὑποτιθεμένης παραποιήσεως τῶν παραστατικῶν. Οἱ τελωνειακές ἀρχές ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἡ SIC δέν ἠδύνατο νά ἐπικαλεσθεῖ τό ἄρθρο 35 καί ὅτι ἡ ἐγγύηση παρέμενε ἔγκυρη.

Τό Tribunale ὑπέβαλε στό Δικαστήριο τό ἀκόλουθο ἐρώτημα:

«Ἄν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψη τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 542/69 τῆς 18ης Μαρτίου 1969, ὅπως συνεπληρώθη ἀπό τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 1079/71 τῆς 25ης Μαΐου 1971, ἡ Amministrazione Finanziaria ὑπέχει σέ κάθε περίπτωση τήν ὑποχρέωση νά εἰδοποιεῖ ἐντός προθεσμίας 12 μηνῶν ἀπό τῆς ἡμερομηνίας καταχωρίσεως τῆς δηλώσεως T 1 τόν ἐγγυητή περί τῆς μή ἐξοφλήσεως τοῦ ἀνωτέρω παραστατικοῦ, προκειμένου νά διατηρήσει τό ἐκ τῆς ἐγγυήσεως δικαίωμα πού τῆς ἀναγνωρίζεται μέ τίς ἐν λόγω διατάξεις;»

Οἱ ἰταλικές τελωνειακές ἀρχές ὑποστηρίζουν ὅτι ἀπάτη ἀφορῶσα τήν ἐξόφληση τοῦ ἐντύπου T 1 συνεπάγεται ἀκυρότητα ὅλων τῶν μεταγενεστέρων πράξεων. Τό ἐρώτημα ἄν ἡ ἀπάτη καθιστᾶ ἄκυρη τήν ἐξόφληση καθ' ἑαυτήν ὑπό τήν ἔννοια ὅτι ὁ ἐγγυητής δέν δύναται νά ἐπικαλεσθεῖ τήν πρώτη παράγραφο τοῦ ἄρθρου 35 δέν εἶναι ἐκεῖνο πού ὑπέβαλε τό Tribunale καί φρονῶ ὅτι δέν εἶναι σκόπιμο νά γίνει οἱοδήποτε σχόλιο ἐπ' αὐτοῦ. Τό ἐρώτημα πού ἐνδιαφέρει στήν παροῦσα ὑπόθεση εἶναι ἄν ἡ ἀφορῶσα τήν ἐξόφληση ἀπάτη δύναται νά ἀποκλείσει τήν δυνατότητα ἐπικλήσεως τῆς δευτέρας παραγράφου τῆς ἐν λόγω διατάξεως.

Οἱ τελωνειακές ἀρχές ὑποστηρίζουν ὅτι ἄν ἠλέγχθη τό παραστατικό T 1 καί ἄν ἀπό τόν ἔλεγχο αὐτό προκύπτει ὅτι οἱ ἀφορῶσες τά ἐμπορεύματα πράξεις ἔλαβαν χώρα σύμφωνα μέ τήν δήλωση, δέν ὑφίσταται καμμία ὑποχρέωση εἰδοποιήσεως περί μή ἐξοφλήσεως. Διερωτῶνται πῶς εἶναι δυνατόν νά προβοῦν σέ εἰδοποίηση περί μή ἐξοφλήσεως ἐφ' ὅσον μετά ἀπό διενέργεια σχετικοῦ ἐλέγχου ὑπῆρξε ἐξόφληση πού ἀποδεικνύεται ἀπό τό εἰκαζόμενο ὡς ἔγκυρο παραστατικό. Κατά συνέπεια ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ περίοδος τῶν 12 μηνῶν δέν ἀρχίζει νά τρέχει, ἐφ' ὅσον ἀπό τόν διενεργηθέντα ἔλεγχο δέν συνάγεται ἔλλειψη νομιμότητος. Δέν δύναται νά ἀναμένεται ἀπό τίς τελωνειακές ἀρχές νά διεξάγουν λεπτομερεῖς ἔρευνες περί τῆς ἐγκυρότητος τοῦ τρίτου ἀντιτύπου τοῦ παραστατικοῦ, δεδομένου ὅτι σέ παρόμοια περίπτωση θά προεκαλεῖτο ἀτέρμονη καθυστέρηση. Μόνον σέ περίπτωση πού ἔχει ἀποκαλυφθεῖ ἡ ἀπάτη καί παρελείφθη νά εἰδοποιηθεῖ ὁ ἐγγυητής ἤ ἐφ' ὅσον οὐδείς ἔλεγχος διηνεργήθη, δύναται νά ἀρχίσει νά τρέχει ἡ περίοδος τῶν 12 μηνῶν.

Φρονῶ ὅτι τά ἐν λόγω ἐπιχειρήματα εἶναι ἐσφαλμένα. Ἡ δεύτερη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 35 ἀπαλλάσσει σαφῶς τόν ἐγγυητή ἀπό τήν ἐκ τῆς ἐγγυήσεως εὐθύνη μετά τήν λήξη τῆς 12μηνης περιόδου ἀπό τήν ἡμερομηνία καταχωρίσεως τῆς δηλώσεως T 1 (ἀπό τό τελωνεῖο ἀναχωρήσεως), *ἐκτός ἄν* κατά τήν διάρκεια τῆς περιόδου αὐτῆς τό τελωνεῖο ἀναχωρήσεως εἰδοποιήσει τόν ἐγγυητή ὅτι τό ἔντυπο T 1 δέν ἐξωφλήθη. Ἡ σχετική διάταξη ἐθεσπίσθη πρός προστασία τοῦ ἐγγυητοῦ: δέν συνεπάγεται οἱαδήποτε ἐξέταση περί τοῦ ἄν συντρέχει πταῖσμα, ἀμέλεια ἤ ἀδράνεια ἐκ μέρους τοῦ τελωνείου ἀναχωρήσεως. Δέν ὑφίσταται ὑποχρέωση εἰδοποιήσεως περί ἐξοφλήσεως. Τό ἐρώτημα συνίσταται στό κατά πόσον ὑπῆρξε εἰδοποίηση περί μή ἐξοφλήσεως ἐκ μέρους τοῦ τελωνείου ἀναχωρήσεως πρό τῆς λήξεως τῆς περιόδου. Ἄν δέν ὑπῆρξε πράγματι, ὁ ἐγγυητής οὐδεμία ὑπέχει πλέον ὑποχρέωση πληρωμῆς. Ἡ σαφής αὐτή διατύπωση μᾶς φαίνεται ὅτι ἐξυπηρετεῖ ἁπλῶς τόν σκοπό τοῦ τροποποιητικοῦ κανονισμοῦ ὅπως δίδεται στίς αἰτιολογικές του σκέψεις, ἤτοι τήν ἐπίτευξη ἀσφαλείας δικαίου ἐπιτρέποντας στούς ἐγγυητές νά ἔχουν τήν βεβαιότητα ὅτι ἀπαλλάσσονται τῶν ὑποχρεώσεών τους μετά τήν παρέλευση ὁρισμένης περιόδου, ἤτοι 12 μηνῶν ἀπό τήν ἡμερομηνία καταχωρίσεως τῆς δηλώσεως κοινοτικῆς διαμετακομίσεως.

Παρόμοιος σκοπός εὐνοεῖ τήν ἐλεύθερη κυκλοφορία ἐμπορευμάτων στό πλαίσιο τοῦ συστήματος πού καθιέρωσε ἡ συνθήκη, ἐφ' ὅσον καθιστᾶ ἐφικτή τήν ἐπέκταση τῆς ἐγγυήσεως ἤ τῶν ἀντιστοίχων κεφαλαίων καί σέ ἄλλες πράξεις. Ἡ περίοδος κατά τήν διάρκεια τῆς ὁποίας συντρέχει εὐθύνη λήγει ἀνεξαρτήτως τοῦ ἄν ὁ ἐγγυητής εἰδοποιήθη ἤ ὄχι γιά τήν ἐξόφληση: εὐθύνη ἐξακολουθεῖ νά ὑφίσταται μόνο ὅταν γίνει

είδοποίηση περί μή έξοφλήσεως. Ὁ ἰσχυρισμός ὅτι ἀπό τίς ἔρευνες εἶναι πιθανόν νά μή προκύψει ἀπάτη ἤ ὅτι ἐνδέχεται αὐτές νά εἶναι περίπλοκες καί μακροχρόνιες δέν ὁδηγεῖ στό ἀντίθετο συμπέρασμα. Ἄν ὑπάρχουν ὑπόνοιες ὡς πρός τήν νομιμότητα τῆς ἐξοφλήσεως δύναται νά χωρήσει ἀκύρωσή της καί είδοποίηση περί μή ἐξοφλήσεως: ἐν πάση περιπτώσει πάντοτε ὑφίσταται ἡ δυνατότης ἀσκήσεως προσφυγῆς κατά τοῦ κυρίως ὑποχρέου.

Στήν παροῦσα ὑπόθεση δέν τίθεται θέμα ἀπάτης ἐκ μέρους τῆς SIC. Ἄν ἀπό τά πραγματικά περιστατικά μιᾶς συγκεκριμένης περιπτώσεως δύναται νά συναχθεῖ ὅτι ὁ ἐγγυητής ἐνήργησε δολίως ὥστε τό τελωνεῖο ἀναχωρήσεως νά *μή* ἐκδώσει τήν σχετική είδοποίηση περί μή ἐξοφλήσεως, ὁδηγούμεθα σέ διάφορες σκέψεις πού πρέπει νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη ἐν σχέσει μέ τά ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου τεθέντα περιστατικά.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι, ὑπό τίς παροῦσες προϋποθέσεις προσήκει στό ἐρώτημα πού ἔθεσε τό Tribunale στήν παροῦσα ὑπόθεση ἡ ἀκόλουθη ἀπάντηση:

Ἐλλείψει ἀπάτης ἐκ μέρους ἐγγυητοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπιτυγχάνει νά πείσει τίς τελωνειακές ἀρχές νά μή ἐκδώσουν είδοποίηση περί μή ἐξοφλήσεως ἀποβλέποντας στήν διάταξη τῆς δεύτερης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 35 τοῦ κανονισμοῦ 542/69, τῆς 18ης Μαρτίου 1969, ὅπως ἐτροποιήθη ἀπό τό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 1079/71 τῆς 25ης Μαΐου 1971, ὁ ἐν λόγω ἐγγυητής ἀπαλλάσσεται τῶν ὑποχρεώσεων πού ὑπέχει ἐκ τῆς ἐγγυήσεως μετά τήν λήξη περιόδου δώδεκα μηνῶν ἀπό τήν ἡμερομηνία καταχωρίσεως τοῦ συναφοῦς παραστατικοῦ T 1, ἐκτός ἐάν ὁ ἐγγυητής είδοποιηθεῖ ἐντός τῆς περιόδου αὐτῆς ἀπό τό τελωνεῖο ἀναχωρήσεως περί τῆς μή ἐξοφλήσεως τῶν παραστατικῶν T 1.